

Југословенском Соколству!

Соколско друштво на Вилзоновом тргу у Загребу назнанило је потписаном старешинству с дописом од 18. јануара 1922. да „овиме иступамо из Југословенског Соколског Савеза“. — Уједно је у допису изражена молба на старешинство, нека „то изволи на- знање примити“.

Ми не знамо, да ли је тако закључило друштво на својој главној скупштини или је то закључио сам друштвени одбор; истина је да стојимо пред жалосним дејством, које за једанпут закључује дуготрајну и мучну такозвану загребачку аферу. Соколско друштво на Вилзоновом тргу у Загребу је своју опширну споменицу, у којој покушава оправдати свој судбоносни корак, пре саопштило јавности, приопштивши ју у 565. (р. „Хрвата“ од 19. јануара 1922., него ли ју је примило Старешинство Савеза и пре него ли је оно могло уз искључење јавности о њој расправљати, иако је предмет строго и еминентно унутарња ствар соколске организације. Друштво је измакло нашем правилном званичном путу и соколској дисциплини, јер је прескочило — као већ и пре у многим случајевима — своју жупу и сматрало је за свој корак пријатнијим, ако замени пут службе и дисциплине с мишљењем и претходним суделовањем политичке јавности.

Истом се методом послужило то исто друштво и пред главном скупштином у Осеку, кад је своје резолуције саопштило у политичком часопису пре него су биле најављене старешинству и пре него ли је могла скупштина о њима расправљати и закључивати.

У данашњем случају дакле не може потписано старешинство урадити ништа друго, него да — сабрано на својој седници дана 24. јануара 1922. — једногласно прими на знање горе наведени закључак и да брише из списка својих друштава соколско друштво на Вилзоновом тргу у Загребу. Исто ће учинити и жупа Загреб.

О томе обавештамо све жупе и све чланство с примедбом, да се је споменуто друштво већ давно пре фор-

малног брисања само из Савеза искључило, јер већ две године не испуњује своје организационе дужности према централу.

Иако би се дакле Савез с тог разлога био могао већ давно пре лако послужити с тим крајњим дисциплинским средством, да очува неокрњен ауторитет и соколску дисциплину — тога темеља читаве наше организације — ипак нисмо тога учинили, јер смо очекивали, да ће на Вилзоновом тргу у Загребу ипак победити трезност и стварност, која би имала запречити валовима политичке страсти и несоколске распаљености чуства улаз у посвећена места узвишене соколске мисли!

Изјављујемо, да смо непрестано за ово време расплета те афере озбиљно настојали са свим могућим средствима и са свим нашим силама помирити духове и извести раздирајуће и сваки напредак спречавајуће дело на пут позитивног деловања и соколске скупности, — али је нас последњи акт тог тврдог искушења соколске свести и морала на жалост уверио, да смо били у заблуди.

Дејство говори, да управо у том часу, кад се спремамо на I. југославенски свесоколски слет, нема више у соколском катастру Вилзоновог трга и да су се наша досадања браћа соколи с тога трга самовољно прометнули у господу, која хоће да иду сопственим путем и да имају сопствену судбину у знаку и у границама племенске поцепаности!

Намера те поцепаности искочила је изразито на дан у IV. резолуцији Вилзоновог трга, која је захтевала од Савезне главне скупштине у Осеку понову успоставу трију племенских соколских савеза: хрватског, српског и словеначког. Хтела је, да се снизимо с висина слободе и њених добара у тесне границе предратних прилика и да избацимо испред јасног соколског погледа и из великих наших задатака силне али бурне будућности дела попуњавања и ослобађања, највише идеале државног и народног јединства! Тај је захтев читава скупштина у Осеку отклонила. По заповеди битности соколске идеје, која налаже свакој племенитој души пут само напред и горе, није могуће ниједном соколу и ниједној соколици кре-

нути натраг у низину, ако и јер у свакој индивидуалности живо тежи читава њена морална и физична својина, гоњена и дизана соколском вољом к потпуности и савршенству. А то у толико мање, јер смо већ после 16. јануара 1919. на првом састанку за уједињење Соколства, који се свршио у Загребу, везани братском соколском речи, да познамо само једну домовину и у њој само једно Соколство!

Уједињење нашег Соколства, које је било пре рата племенски поцепано, после је једногласно проведено на Видовданском Соколском Сабору од 28. јуна 1919. у Новом Саду а било је поновно потврђено на скупштини у Марибору 30. августа 1920. и у Осеку 30. јуна 1921.

Да ли можемо, смемо и хоћемо данас а само за вољу госпoде с Вилзонова трга у Загребу говорити другачије?

Држећи се основних соколских начела у питању народности и народа, како их је утврдио Тирш, постали смо путем еволуције Југославени и — гледајући у будућност — поставили смо се на стајалиште југославенског реализма, јесмо и остајемо Југославени!

И позивајући се на закључке Видовданског Сабора у Новом Саду год. 1919. и на мариборску резолуцију (1920.) и осјечку скупштину (1921.) морамо поново нагласити, да стојимо неумољиво на начелу народног уједињења и државног јединства! У том широком оквиру, који оцртава све задатке, дужности и одговорности соколског позитивног рада, има сваки припадник соколске организације и свака соколска јединица доста приликe и довољно простора, да слободно развија све своје моралне и физичне силе без обзира на племе, веру или сталеж, али у духу напретка, демократизма и социјалне праведности, тежећи за подизањем сопствене и славенске културе на путу у човечанство!

Ко је Соко — тај је и Југославен! Шта себи дајем, то дајем народу, домовини и човечанству! Култура је кулминација свију добара, која су плод рада појединаца, који испуњују интелектуално, морално и физички у

духу соколског братства и једнакости себе саме као саставни и биствени члан народа и човечанства!

Та наша начела не познају никаква компромиса и никаква изузетака! Ко их не призна или их неће да схвати или је заузет од било којих других несоколских идеја и уплива тако јако, да не увиђа њихову лепоту, величину и потребу! Ко их признаје и узима у себе као бизство овог унутарњег света и као смернице и циљ читавом свом животу и деловању, тај јесте наш и остаје наш!

Ко је против њих — тај искључује сама себе из редова Југославенског Соколства, јер изван Соколства, сврстаног у нашем Савезу, нема и не може бити у нашем народу ни каквог другог Соколства!

С обзиром на те логичне закључке Југославенски Соколски Савез не сматра господу с Вилзоновог трга Соколима и у смислу закључка Савеза Чешкословачкога и Југославенскога Соколства од дана 16. децембра 1921. у Прагу брише их „Češko slovanska Obec Sokolska“ из броја соколских организација. На тај је начин међу Вилзоновим тргом и међу Соколством раскинута свака веза по слободној вољи Вилзонова трга.

Да буду браћа и сестре тачно обавештени о свему, шта је у вези с том ствари, потребно је да нагласимо још два факта.

I. Организација Југославенског Соколства почела се у смислу Видовданског Соколског Сабора у Новом Саду одмах испопуњати и била је током године 1919./1920. скоро довршена. Тада је успело неким члановима соколског друштва на Вилзоновом тргу у Загребу на темељу личних и политичких спорова приметити међу Соколством раздор, који је претио да ће заузети све већи опсег. Сви покушаји да се ствар уреди мирно и часно по Соколство остали су безуспешни, као што смо то већ горе споменули. Соколство је сјајно одбило навалу на јединство своје организације и није било приступачно нападајима, који су извирали из случајног политичког положаја у држави. О спору међу соколима у Загребу је расправљала скупштина у Осеку, која је све личне ствари предала Савезном Суду. Суд је ту ствар решио после дугих и ствар-

них расправа и на подлози тачних и савесних претреса и изрекао осуду, која одговара фактичном положају, како га је расправа углавила. Суд није могао изрећи осуде онде, где није била оправдана на темељу претреса. Свака друга тврдња је неправилна.

Непристраност суда је узвишена над сваку сумњу. У суд је осечка скупштина одабрала петеро браће — међу њима тројицу приморских соколова — који до тог избора нису имали никаквог додира са Загребом па им се мора већ и због тога а и напосе заради њихове дубоке и искрене соколске свести признати апсолутна објективност.

Једна је страна примила пресуду са соколским миром и озбиљношћу, поковавајући се свему без приговора. Но није то учинила друга страна.

Успркос свог тог факта остало је соколско друштво на Вилзонову тргу на свом сепаратистичком становишту те је отклонило сваки споразум са својом жупом, који се је поново покушало досећи.

II. Вилзонов трг каже „како наш приједлог о реорганизацији по главној скупштини ЈСС није био усвојен, ми смо одлучили основати с осталим братским друштвима, гдегод их у нашој држави има, посебни Хрватски Соколски Савез а јамачно ће се за овим нашим примјером повести и словеначка и српска соколска друштва“.

Даклем Вилзонов трг хоће да прошири своје раздоруће дело и међу другим соколским друштвима, иако нема и не може имати с њима никаква додира, јер се сам искључио из Савеза. Какав ће бити успех тога предузећа, показаће будућност. Али ми мислимо, да се не варамо, ако устврдимо, да си је Вилзонов трг већ приправио терен, то јест, да је за тај свој несоколски чин већ придобио некоја друштва, која ће за њим поћи, или да ће основати нова сепаратистичка друштва, што се може обоје провести без тешкоћа поред данашњих политичких прилика у Хрватској.

Поред 430 Савезних друштава лако ћемо преболети она друштва, која хоће кренути од нашег јединства на доле у смеру Вилзоновог трга, као што трпимо без штете

и то, да се нека друштва — б их је на броју — још нису фузионисала те их дакле не признајемо за организована соколска друштва. Али ми смо уверени, да ће већина соколских друштава отклонити сваког агитатора, који се јави у име Вилзонова трга. Преко свега доказује Вилзонов трг с намераваним оснотком посебног Хрватског Соколског Савеза, да му је соколска дисциплина потпуно непознати појам. Зато, јер му је био у Осеку једногласно отклоњен његов предлог о поновном оснивању предратних племенских соколских савеза, неће да призна једногласне закључке скупштине, него хоће уз презирање парламентарних обичаја и уз претњу извршења сепаратистичке самовоље тероризирати већину.

Припомињемо, да Вилзонов трг није суделовао ни на II. покрајинском слету у Осеку, ни на слету жупе у Загребу.

Садањи вође Вилзонова трга радије су широм отворили врата лепих и богатих просторија свога друштва уништавајућим упливима спољних бура политичких бојева, него да би у своје друштво уводили здраве, оживљавајуће и сваку страст умирујуће соколе моралног и телесног васпитања, који би требали да делују примерно на садању генерацију и да стварају ново колена, коме да буде срећа, моћ и будућност заједничке домовине прва и једина заповед!

Садањи вође Вилзонова трга истераше из свога друштва сву браћу и све сестре, који осећају соколски и хоће да раде по заповедима соколске дисциплине и соколских задатака, место да би вештом руком и дубоком соколском свешћу дигли своје друштво изнад низина свакидашњице на висине соколских идеала, који заслужују сваку жртву а које не схваћа и не види одвратно самољубље, заслепљено дневном политиком!

Славну прошлост и светлу традицију Вилзонова трга засенила је часовито худа судбина, коју су нањ призвали садањи његови вође. А кад се доврши процес чишћења дићи ће се стари загребачки соко препорођен и помлађен к соколском делу и новом животу! Соко, птица сунчаних

висина, смелих крила и одважна полета, опет ће постати симболом његовим моралне снаге и делотворне енергије!

Значајно је, да је Вилзонов трг наменио ударац на јединство Југославенскога Соколства баш у часу, кад се са свим силама приправљамо на наш свесоколски слет, коме ће да буде сведоком и суцем читав културни славенски и неславенски свет! Чини се, да су негдашња наша браћа са Вилзонова трга у Загребу ступила у коло унутарњих и спољних непријатеља Соколства. Та зла слутња боли али не рађа очајањем. Наш ће пут издржати и преко запрека и неприлика до боја и победе, која ће бити толико часнија, колико ће бешња бити навала непријатељских сила!

Позивамо браћу и сестре, који јесу и остају наши, нека буду устрајно и неуморно на послу, нека мобилишу све своје материјалне и моралне силе, нека буду чувари и организатори дан и ноћ, да порасте соколска слава до неслућене висине тако да у њој замре свако издајство!

Непријатеља се не бојте, њихова броја и не гледајте! У песници сила, у срцу одважност, у мислима отаџбина!

З д р а в о !

Старешинство Југославенског Соколског Савеза.

У Љубљани, 23. јануара 1922

Староста:

Др. Владимир Равнихар с. р.

Тајник:

Др. Рико Фуке с. р.

U borbu!

U provinciji, osobito u mestima koja podleže utecaju ljudi sa Vilsonovog trga, — a to podleganje tome utecaju može da počiva na najdobročudnijim osobinama, — onda u mestima gde su inače rastrovane prilike društvene, ili u mestima gde su plemenski mentaliteti bili samo spolja ogrnuti Jugoslovenstvom, gde je dakle Jugoslovenstvo bilo u opće lažju i varkom, u svima tima mestima, — kako smo u prošlom broju predvidili, — došlo je do talasanja, do pomeranja, do kretanja u sokolskim društvima. Kako to izgleda neka

posluži navod iz pisma jednoga brata, koji živi u jednom pitomom mestu Podravine: „u našem kraju, pesnički nazvanom picokenlandu, ima nekoliko sokolskih društava, pa tako i ovde u...; mi smo lani proveli likvidaciju hrv. sokola i pretvorili smo se, nakon što smo na glavnoj skupštini primili po Jugoslov. Sokol. Savezu predložena pravila, u sokolsko društvo u...; međutim sada odbor društva, čak bez starešine, jer slučajno nije doma, saziva za 12. II. do podne glavnu skupštinu, a na temelju pravila od god. 1908.!, i to skupštinu hrv. sokola; jesmo li ako boga znaš na ostrvu blaženih?“ Ova je karakteristika opća, pa ćemo je zato analizovati.

Pre svega pitanje, koje su postavili ljudi sa Vilsonovog trga, — a postavili su ga pod utecajem opet drugih nekih ljudi iz druge neke ulice ili trga, — i koje pitanje glasi: da li smo za Jugoslovensko Sokolstvo ili smo za Nejugoslovensko Sokolstvo, u ovom slučaju nazvano hrvatsko (a u drugom slučaju može biti srpsko, ili slovenačko, ili tursko), — to pitanje ne može da se rešava, i o njemu ne može ni da se govori u smislu nekog odlučivanja, a u društvu sokolskom koje postoji ma gde to bilo širom Jugoslov. Sokol. Saveza, među članovima toga društva, kada na osnovu pravila toga društva čine odbor, sednicu ili skupštinu. Svako društvo sokolsko, koje postoji u okviru Jugoslov. Sokol. Saveza, jeste jugoslovensko sokolsko društvo, ono je deo, član Jugoslov. Sokolstva celog. Ni pravno a ni logično ne može jedno pitanje da se postavi, i da se o njemu rešava, a koje glasi: da li ostajemo u Jugoslov. Sokol. Savezu ili istupamo iz toga Saveza. Jer društvo sokolsko samo tako i postoji što je jugoslovensko i što je član Jugoslov. Sokol. Saveza. Sigurno će svako da razume, — ne mora da bude zato stručan pravnik, — da u nečem jugoslovenskom po biti — ne može da bude nešto nejugoslovensko, ili čak antijugoslovensko.

Dakle, prvo je, što mora da se ustanovi, i da za svagda bude jasno, to, da rešenja pitanja: da li smo za Jugoslovensko ili za Nejugoslovensko Sokolstvo, — onda: da li ostajemo u Jugoslov. Sokol. Savezu ili istupamo iz njega, — da rešenja takovih pitanja, a u nejugoslovenskom smislu, (već postavljanje tih pitanja ima čisto nejugoslovensku tendenciju), ne-

može da bude u jednom jugoslov. sokolskom društvu. Zato što je to jedna kontradikcija po sebi i davi celu logiku. Onda zato što su ta pitanja, na odgovornim mestima, legalno, javno, i u svoje vreme, potpuno i jednoglasno rešena, a po predstavnicima i izaslanicima svih članova zajednice t. j. članova Jugoslovenskog Sokol Saveza. A to je bilo Januara god. 1919. u Zagrebu, Juna 1919. god. u Novom Sadu, Avgusta 1920. g. u Mariboru, i Juna 1921. god. u Osijeku.

Ako bi se radilo o postavi pitanja: da li je Jugoslovensko Sokolstvo dosta dovoljno i zbilja Jugoslovensko, da li nije možda popustilo i olabavilo u težnji prema istaknutim idealima, — onda to spada na rešenje a kod kompetentnih sokolskih foruma (društvo, župa, Savez).

Pitanje osnivanja Nejugoslovenskog Sokolstva i istupanje iz Jugoslov. Sokol. Saveza može jedino da se rešava izvan okvira i izvan pravila i izvan članstva i izvan mesta jednog jugoslovenskog sokol. društva. Ako neki članovi (bilo po sopstvenoj inicijativi, ili po nagovoru iz mesta ili sa strane) jednog jugoslovenskog sokolskog društva neće Jugoslovenstvo, onda oni mogu samo da istupe iz jugoslov. sokol. društva, i kad istupe onda mogu da iznova i iz početka osnivaju sebi društva kakva hoće. Jer između Jugoslovenstva i Nejugoslovenstva nema nikakove veze. Novo nekakvo društvo, — zvalo se ono za opseniti prostotu sokolskim ili puranskim, — nema šta da traži od jugoslov. sokol. društva i nema da dobije ili da uzme ništa. — Postoji ali mogućnost, da se protiv celog prirodnog razuma u nekim jugoslov. sokol. društvima postave nejugoslovenska pitanja, i navodno reše legalno (kako je to samo duhovito zamišljeno!) a u smislu čisto nejugoslovenskom ili antijugoslovenskom, bilo manjom ili većom većinom glasova, bilo čak i jednoglasno. I tako će nešto sada da se dešava u provinciji. Kažu: mi nećemo da smo Jugosloveni i zbogom, — ali zato uzimaju sokolske domove, sokolske sprave, sokolske imovine i sokolske inventare, uživaju dakle jugoslovenske domove, jugoslovenske sprave, jugoslovenske inventare i jugoslovensku imovinu!

U pravnoj državi ovo ne može i ne sme da bude, i o tome imaju da izreku sud sudovi. A dok to sudovi ne reše objektivno i pravedno, moraju se suspendovati zaključci svih nejugoslovena koji hoće da prigrabe jugoslovensku imovinu sokolsku. To je sve, i mi čekamo da to bude.

Nego je drugo nešto na što hoćemo da odgovorimo. Ako i većina članova jedne skupštine jednog jugoslov. sokol. društva reši nešto tako eklatantno nejugoslovensko i krupno, — ma da je apsurdno da se tako što u jugoslov. sokol. društvu može i da desi kao nepromišljen i afektivan slučaj, — ako čak rešenje to i takovo bude i jednoglasno, postoji župa sokolska jugoslovenska, kuda to društvo pripada, i župa ima da poduzme odmah sve korake, da se nejugoslovenski element odstrani iz jugoslov. društva, i da se poništi t. z. zaključak. Pa ako celo članstvo hoće iz društva van, neka ide van, neka ide kuda i kamo hoće, a društvo sa imovinom pripada župi recte Jugosl. Sokol. Savezu, kao vrhovnoj zajednici i celini. Ako je župa nesposobna da energično postupa, ima Savez da preko direktnog i opunomoćnog izaslanika preuzme u svojinu ostavljeno, osramočeno, i izdano svoje društvo. Tako je po zdravom razumu, tako je po pravilima jugoslov. sokol. društava, koja su jedna i jednaka za sva društva primljena na glavnoj i redovnoj skupštini Jugoslov. Sokol. Saveza u Osijeku dne 30. Juna 1921. god.

Nejugoslovensko Sokolstvo, — pa makar kako se ono inače nazvalo, — a na terenu Jugoslov. Sokol. Saveza ne smatramo u opće za Sokolstvo, ne interesuje nas to, i neka radi i gradi što hoće. Ali svoje ne damo! Kome je u Jugoslovenskom Sokolstvu teško, može i ima pravo da izadje van! Ali drugo ništa, jedino da se seli van! I na drugom nekom mestu, pod drugim nekim krovom, i po trećim nekim zakonima, mogu oni koji istupaju da rade što god hoće. Mi za njih ne znamo više ništa! Da budemo dvoje, da budemo u isto vreme troje, i da budemo opet u

isto vreme jedno, — to ne umemo i ne možemo i nećemo nikada! Govorimo to hladno i jasno, bez ikakva afekta! I savetujemo svima Jugoslovenima Sokolima da budu prisebni i hladni, da ne čine ništa više ali i ništa manje nego što im je trezna i bistra dužnost, pa makar se što oko njih dešavalo. Provokacije su sračunate za glup svet! Odnosaži su i stvari sasvim proste i jasne. Nejugoslovensko Sokolstvo za nas nije Sokolstvo. Ko s nama neće, neka odstupi. Jugoslovensku imovinu što smo je borbom i radom stekli za ove tri teške godine ne damo milom nikome!

Komendije sa uskrsnućem nekakih starih prošlih društava od pre osam godina ostaju komendije, i skupštine po njima sazvane, kao i rad tih skupština, to je sve humbug i prostota! Po jugoslovenskim pravilima ne mogu se donošati antijugoslovenski zaključci. I odmah, onoga časa, kada se u jugoslovenskom sokolskom društvu postavi jedna antijugoslovenska teza, prekida se normalan život, te se ili može raditi o disciplinarnom postupku prema provokatorima, ako ostaju u društvu, ili se svršava jugoslovensko društvo, — ako provokacije prodru i nadglasavanja se obave, — a nakon toga ili manjina (dosta je troje braće!) preuzme društvo, ili društvo sa svim imetkom prelazi u svojinu Jugoslov. Sokol. Saveza.

Ovde ne može da bude kompromisa niti popuštanja! Jer se radi o bitnosti, o čistoti Jugoslovenstva! Danas to Jugoslovenstvo brani i čuva jedino Jugoslovensko Sokolstvo. Dakle: biti ili ne biti!

T. z. „sokolski vijesnik“

Već odavna bilo je potrebno da se i sa ovim listićem rasčisti. No uvek smo se zadržavali, misleći da je sporazum bolji od obratnoga. O celom historijatu govorićemo samo u kratko. Isti listić nastao je iz tendencija nejasnih. Ali je odmah bilo sigurno, da se stvara busija iza ledja Saveza, iza ledja

zagrebačke župe, i iza ledja Sokol. Glasnika. Sa poslednjim aktom društva na Vilsonovom trgu skinuta je koprena i vidik je otvoren. Onamo kuda ide to društvo, vodi taj listić. Izmedju obojih nema razlike. I sa gledištem Saveza, kako je napred objavljeno, tačno je označen odnošaj Jugoslov. Sokolstva kako prema tome društvu, tako prema tome listiću. Verovatno da bi za svakoga ovo bilo razumljivo i bez naročitog upozorenja. Ali u poslednje vreme taj listić je, u nakani neke propagande, počeo da nasrće na mnoga naša društva, da im se naturuje, a osobito u krajevima, gde se moglo bar donekle pretpostaviti, da sokoli neće biti tačno obavešteni o stanju stvari, gde bi dakle neka propaganda u smerovima društva na Vilsonovom trgu mogla da računa na uspeh. Zato je potrebno da damo o tome ovu posebnu izjavu: *t. z. „sokolski vijesnik“, glasilo društva na Vilsonovom trgu, koga uredjuje dr. Fr. Bučar, niti je imao, niti ima ikakovu vezu sa Jugoslov. Sokolstvom, nego je otvoren protivnik Jugoslovenskog Sokolstva; prema tome Jugoslovensko Sokolstvo ne samo da ne smije pomagati ovaj listić, nego mora raditi protiv njega i rečju i delom.* U poslednje vreme obratila se na nas mnoga br. sokolska društva sa upitom što da čine i kako da se ponašaju prema tome listiću, jer im ga netko stalno šalje. Odgovaramo dakle svima i javno, pa da se znađu ravnati. *Jugosloven i sokol ne može i ne smije biti pretplatnikom toga listića.* A ako ima suviše vremena, ili je raspoložen za lakrdiju, onda ga može čitati. Jer tako praznog, površnog i lokalno napuhanog listića jošte nije bilo.

Dr. R. F.

Enotno članstvo v češko-slovaškem Sokolstvu.

Velik in zelo važen korak je storilo češko Sokolstvo s sklepom odbora ČOS v mesecu decembru 1921, da se razlika med člani v Sokolstvu odpravi in da se uvede obvezna telovadba za vse članstvo do 50. leta. Velik je to korak v razvoju organizacije in velepomemben za celi nadaljni razvoj Sokolstva. Češko Sokolstvo danes ne pozna Sokolov, ki se izogibljejo telovadnice — našega vzgojevališča, zahteva od

vsakega posemeznika, da zna kaj pomeni Sokolstvo, kaj je njegov smoter in kakšnih sredstev se poslužuje. Nihče ne prejme sokolske legitimacije in znaku, ki se ne podvrže skušnji in ne zahaja v telovadnico.

V to svrhu so bila sprejeta na odborovi seji vzorna pravila za društva, ki določajo, da postane član sokolskega društva vsak 18-letni pripadnik Slovanskega naroda, ki ga je odbor sprejel najprej na 6 mesečno preizkušno dobo. Za ta čas mu izstavi odbor začasno legitimacijo in po preteku te dobe, ako je ta preizkušna doba za njega dobro minula, je sprejet kot redni član in dobi znak in legitimacijo. V preizkušni dobi mora vsak član obiskovati predpisana predavanja o Sokolstvu, o zgodovini Sokolstva, in o zdravstvu, kar mu potrdi načelnik izobraževalnega odseka na začasni legitimaciji. Istotako mu mora na isti legitimaciji potrditi načelnik društva da je redno obiskoval telovadbo. Oni, ki teh predpogojev ne izpolni, se ne sme sprejeti kot član. To je zelo važen predpis, ki ga bi priporočali vsem našim društvom, ker bi se s tem izognili slepemu sprejemanju članov, ki se jih niti ne pozna, vsled česar pridejo v Sokolske vrste ljudje, ki ne spadajo v našo organizacijo. To je treba pri nas tem bolj poudariti, ker so se po prevratu vrinili v naše vrste ljudje le iz osebnih dobičkanosnih namenov, katerim je pa sicer Sokolstvo tuje in so nam le v kvar. Kakor češko Sokolstvo, tako se moramo tudi mi postaviti že na stališče, da ne smemo gledati le na število članstva, temveč na njegovo kakovost. Odločno je treba zavrniti ona društva, ki skrbе za to, da samo iz finančnih ozirov naberejo čimveč članov. Postopanje takih odborov ni pravilno in ni Sokolsko: Le vsled tega postopanja je prišlo tako daleč, da imamo pri mnogih sokolskih zletih in prireditvah gotove spremljevalce, ki našemu ugledu več škodijo in bi bilo bolje, da jih ni v naših vrstah. Zato v interesu našega ugleda in v interesu Sokolstva svetujem, da uvedejo odbori pri sprejemanju članstva najstrožje postopanje in sprejmejo sistem češkega Sokolstva, ki se je že vrlo dobro obnesel.

Nadalje je sprejel odbor ČOS v pravila določila, glasom katerih mora hoditi vsak član sokolskega društva do 26. leta k redni telovadbi. Vsa društva morajo uvesti obvezno telovadbo in le župno predsedstvo ima pravico oprostiti te obveznosti

ona društva, katera nimajo prostora za telovadbo, ali nimajo vaditeljev, ali jih ovira kakšna druga okolnost pri vršenju teh dolžnosti. Člani od 26. do končanega 35. leta morajo obiskovati redno telovadbo od meseca aprila do septembra. Telovadno dolžnost po 35. letu uredi prednjaški zbor ČOS.

Posameznike oprosti od telovadbe odbor društva bodisi iz zdravstvenih, bodisi iz drugih važnih ozirov. To pa velja samo za eno leto, pa preteku tega se mora ponovno prositi. Vse oprostitev mora društvo javiti župi, ki ima pravico, da jih predružači, ali jih vzame na znanje.

V teh predpisih se tudi priporoča, da se vrši vsako leto društven informačni sestanek, na katerem se poroča o vseh važnejših dogodkih v Sokolstvu v tekočem letu.

Vsa društva morajo v tem smislu spremeniti svoja pravila.

To so trdi predpisi, a ravno tako potrebni, če hoče Sokolstvo izvršiti svojo nalogo. Tudi jugoslovensko Sokolstvo bo moralo priti do teh sklepov, dasi bi bili za danes še preuranjeni, ker nam manjka prostorov in, kar je glavno, dobrih vaditeljev. Društvom pa, ki morejo to storiti, bi toplo priporočali da to že sedaj uvedejo. Ostalim društvom, zlasti pa župam, toplo priporočamo, da skrbe za vzgojo dobrih vaditeljev.

Pitanje sokolske zgrade na Vilsonovom trgu u Zagrebu

I.

Do kraja godine 1918. te do Vidovdanskog Sokolskog Sabora Junija god. 1919. u Novomsadu, sokolska je zgrada na Vilsonovom trgu u Zagrebu pripadala predratnom, plemenskom, Hrvatskom Sokolstvu. Pošto se na Vidovdanskome Sokolskom Saboru sva tri predratna, plemenska Sokolstva ujedinila u jedno Sokolstvo, prvo u Sokolstvo Srba, Hrvata i Slovenaca, a odmah zatim u Jugoslovensko Sokolstvo, te organizovala svoj jedan i jedinstveni Savez, likvidirali su svi plemenski Savezi, sve župe, i sva društva sokolska u celoj Jugoslaviji, i osnovana su nova društva, nove župe, sjedinjene sve u jedan Savez. Sokolska zgrada na Vilsonovom trgu u Zagrebu postala je svojinom jed-

nog, zajedničkog, velikog i jugoslovenskog sokolskog društva u Zagrebu. U tome velikome društvu došlo je iz raznih uzroka do unutrašnjih trzavica i sudara, te do grozničavih borbi raznih, ali uvek jugoslovenskih grupa, za vodstvo. Da se ne bi snage lomile uzalud, a pošto je već broj članova u društvu premašio četiri tisuće, i pošto je opstojalo i pravo i potreba da se u velikim mestima osnuju dva i više društava, to je oko osam stotina članova istupilo iz sokolskog društva na Vilsonovom trgu i obrazovalo novo sokolsko društvo zagrebačko I. Bogovičeva ulica. Sokolska zgrada na Vilsonovom trgu u Zagrebu ostala je i dalje svojinom jednog jugoslovenskog sokolskog društva, i to je društvo bilo članom jedne jugoslavenske sokolske župe t. z. sokolske župe zagrebačke, koja je opet bila članom Jugoslovenskog Sokolskog Saveza. I jednoga dana, bez ikakve glavne skupštine, prosto zastupano ilegalno izvesnim licima svoga t. z. odbora, a nakon skoro jednogodišnjeg pasivnog rovarjenja protiv Jugoslovenskog Sokolstva, čas protestujući, čas tražeći posebni sokolski sud, čas štrajkujući, a uvek zakrinkano Jugoslovenstvom, dakle jednoga dana to zagrebačko sokolsko društvo na Vilsonovom trgu, potpisano po nekim licima svoga t. z. odbora, i bez zaključka i odobrenja neke skupštine, nasuprot celoj sokolskoj disciplini, bez obzira na svoju župu, javlja Jugoslovenskom Sokolskom Savezu da iztupa iz Jugoslovenskog Sokolskog Saveza. Ono vajno istupa iz Saveza, a zadržava*) sebi sokolsku zgradu na Vilsonovom trgu. Ili su zaključci toga t. z. odbora nepravovaljani, i sokolski i pravno, onda ima da se spor reši pred nadležnim faktorima, a dotle izoluje i suspenduje bolesno društvo na Vilsonovom trgu i sokolska zgrada preuzme od drž. vlasti. Ili se pristaje na zaključke t. z. odbora, ne ispituje se pravovaljanost ni po zakonu o društvima niti po sokolskim pravilima, priznaje se formiranje jednog nesokolskog društva, onda ima to novo nesokolsko društvo da se iz sokolske zgrade na Vilsonovom trgu u kratko odstrani i zgrada preda Jugoslovenskom Sokolskom Savezu kao prestavniku Jugoslovenskog Sokolstva u

*) Advokatski mudro osiguralo je sebi pravo poseda u gruntovnici i izgubilo tako za uvek sokolsku čast.

ovoj državi. Sokolska zgrada na Vilsonovom trgu može da pripada samo Sokolstvu, a Sokolstvo je samo jedno, i to je Jugoslovensko Sokolstvo representovano Jugoslovenskim Sokolskim Savezom. Nejugoslovensko Sokolstvo, antijugoslovensko Sokolstvo, hrvatsko, srpsko, slovenačko, tursko Sokolstvo, nije više i nije u opće Sokolstvo, i ne može nikako ostati u sokolskoj jugoslovenskoj zgradi. Nema mesta vrani u sokolskom gnjezdu!

Dr. O.

Prilog karakteristikci Nejugoslovenskog Sokolstva

Iznećemo samo gola fakta kako slijedi:

Gospoda sa Vilsonovog trga obratiše se pre nekog vremena na neka ministarstva u Beogradu sa molbom, da im se dozvoli jedna „sokolska lutrija“, koju bi oni iskoristili za dogradnje ili za pregradnje sokolske zgrade na Vilsonovom trgu. Lutrija donosi 2—3 milijuna kruna čistoga. Molbu za dozvolu lutrije potpisalo je: zagrebačko sokolsko društvo na Vilsonovom trgu. A kad je molba rešena, i lutrija dozvoljena, onda t. z. zagrebačko sokolsko društvo na Vilsonovom trgu odjedanput javno proglasi i reče, da nije više zagrebačko sokolsko društvo na Vilsonovom trgu, nego da je t. z. hrvatski sokol! Dakle: pod jugoslovenskom maskom se moli ili ulaguje, a iza varke skida obrazinu! Prosta i odvratna varka! Nedostojna zakutne trgovine, a kamo li jednog sokolskog društva! I kratkovidost i bezobzirnost vlade u Beogradu! Je li potrebna ova bruka? Zar se vlada nije mogla obratiti pre rešenja molbe za tako ogromnu lutriju na Jugoslov. Sokol. Savez, kad je i ondašnje zagrebačko sokolsko društvo na Vilsonovom trgu bilo samo prostim jednim članom toga Saveza izmedju jednakih četiri stotine ostalih članova! Zašto sedi u Beogradu podpredsednik Jugoslov. Sokol. Saveza stalno, nego da bude pri ruci vladi a za sokolske stvari! Neka nam se pokaže tekst molbe

kako su ju napisala i obrazložila gospoda sa Vilsonovog trga, i neka nam se dadu u opće razlozi, zašto se je ta molba povoljno rešila, u isto vreme kad Jugosl. Sokol. Savez stoji pred svojim Sletom, obija pragove ministarstava u Beogradu za pomoć ali badava, i dobija tek utehe obećanja i lepih reči! Zar nije očigledno nepravedno udarati ceo Jugoslov. Sokol. Savez po glavi, a pomagati nejugoslovensko, antijugoslovensko, nesokolsko „sokolstvo“ u Zagrebu! Ali ima načina da se spase što se spasti dade! Lutrija je dozvoljena jednom jugoslovenskom sokolskom društvu i u jugoslovenske sokolske svrhe. Ako to društvo danas više nije jugoslovensko i nije sokolsko, ima da se dozvola za lutriju preda Savezu, i neka Savez njome raspolaže i izvede je do kraja. Tujde nećemo, ali svoje ne damo! Proglas za tu lutriju nosi potpis sokolskog društva u Zagrebu, a srećke i korist hoće da pobere neko novo sasvim društvo, tujde, nesokolsko, nesrećom nazvano lepim imenom hrvatskim! Je li to dosta za karakteristiku!

Češkoslovačko Sokolstvo.

Sokolski listovi. Glavni organ Češkoslovačkoga Sokolstva jeste „Sokolski Vesnik“ list Češkoslovačke Obec Sokolske, koga uređuje posebni redakcioni odbor na čelu s bratom Jan Hillerom, vāspitačem Č. O. S. koji je kao takav član predsedništva Č. O. S. On izlazi svake sedmice te se štampa sedmično u 40 000 primeraka. List se bavi svim aktualnim pitanjima u Sokolstvu, a ujedno daje izveštaje o radu predsedništva Č. O. S. Za stručne stvari uređuje prednjački zbor Č. O. S. list „Prednjak“ a za ženske list „Prednjačica“. Ženski dio Sokolstva izdaje vlastiti organ, koga uređuje sestra Taborska. List se bavi obrazovanjem Sokolica. Matica Sokolstva praški Soko izdaje list „Sokol“ koga je počeo da izdaje Dr. Tyrš. List se bavi najaktualnijim pitanjima u Sokolstvu, a može da se smatra organom, u kome se nezvano o zaključcima Sokolstva može da kritikuje ideja Sokolstva. List je odlično uređivan, a posvećen je ideji telovežbe i sokolskoga obrazovanja. Brat Franta Erben, jedan od najspremnijih stručnjaka u Češkoslovačkom Sokolstvu izdaje list „Telovežba“. List je posvema stručan. Osim ovih glavnih listova, izdaju se posebni listovi za decu i naraštaj i do 50 zupskih listova.

Jedinstveno članstvo. Upravni odbor Č. O. S. rešio je, da svi članovi i članice jesu dužni najmanje do 26 godine pohađati vežbanje. Članovi od 26 do dovršenja 35 godine dužni su vežbati od meseca aprila do septembra. Vežbanje od 35 godine dalje odrediti će prednjački

zbor Č. O. S. S rešenjem ovoga pitanja, na kome je radio najviše brat nama poznat Stepanek, rešeno je važno pitanje u Sokolstvu, ne samo karaktera tehničkoga, nego i organizatorsko idejnoga.

Svečano odelo naraštaja. Upravni odbor Č. O. S. potvrdio je zaključak sednice župskih načelnika o svečanom odelu naraštaja. Odelo je: bela košulja sa prevrnutim ovratnikom, koji se u ljetu može nositi potpuno otvoren, na levoj strani prsa jeste trobojka sa imenom društva. Kratke bele hlače sa resama dole. Opasan je član naraštaja sa širokim crvenim pasom, koji je snabdjeven užim remenom, koji ide preko desnoga ramena a po ledjima natrag k levoj strani boka, radi toga da bude težina nošenoga predmeta (kao boca, sekira, šešir, ili druge putničke potrebe) jednako razdeljena. Na glavi crna kapa sokolska bez pera sa crvenom kokardom i sokolskim znakom. Cipele na žniranje sa crnim čarapama, koje je moguće nositi preko ili pod koljena. Proti rdjavu vremenu široki kaput s crvenim rubom i kapucom, koja je puštena natrag. — Za ženski naraštaj: Svetlo-smeđja naborana suknjica, bluzica od iste materije bez rukava pod kojim bi se nosilo odjelo slično dugoj košulji t. j. vežbača haljina. Kaput isti kao i kod naraštaja muškoga.

Nova Izdanja Č. O. S. Sestra Z. Pechlatova napisala je: Zbirku ritmičkih sastava uz narodnu pesmu. Dio I. Knjiga sadrži 50 primera za uvežbavanje početnih elemenata. Oblik sitnih sastava, kojih je autorka mnogo izabrala, mogu da dobro dodju i početniku za rad telesnoga obrazovanja u ovom pravcu. Cena je 3 Kč. Spomenar VII. sleta, sveska II. s bogatom sadržinom i slikama izradjeni deo, sadrži historiju i razvitak sletišta kao i istup mladeži u predletskim danima. Cena 30 Kč. Zbirka sokolskih javnih istupa, sveska I. Sadrži: V. Vorel: Vežbe odeljenja Č. O. S. u Lillu; H. Dubova-B. Križova: Vežbe žena s čunjevima; Z. Pechlatova-M. Proraznikova: Vežbe žena na brvnima; Homa Dubova: Vežbe s vencima; Božena Holečkova: Prosta vežba žena. Svezak i note 30 Kč. Sveska II.: B. Holečkova: Telovežbeni primeri. Vežbe žena „Sokola“ na Kr. Vinohradima 1921. Sadrži: Proste vežbe za ženski naraštaj; Igra naraštaja sa „krychlemi“; Simbolička prosta vežba za žensku decu; Telovežbna igra za žensku decu; Vežbe s raketima za žene; Ritmičko kolo za žene. Svezak i note 35 Kč.

Časopis za telesno obrazovanje. Središnje udruženje čeških profesora, odeljenje za telesno obrazovanje, izdaje svoj list pod gornjim naslovom. Redaktor lista je poznati stručnjak i sokolski radnik br. Josef Klenka. List je namenjen svima onima koji se bave pitanjem telesnoga obrazovanja kao delom školskoga rada. U listu suradjuju najbolji školski radnici u tom pitanju. Osim toga list donša razvoj i napredak telesnoga obrazovanja u celom svetu. List bi veoma dobro došao našim profesorima gimnastike, koji u pomanjkanju ovakoga lista kod nas kao i pomanjkanju stečena znanja na ispitima, mogao bi nadopuniti naše znanje i dati nam upute za nove metode rada u telesnom obrazovanju. Adresa: Praha I. Ulice Elišky Krasnohorske 21.

Novi redaktor lista „Sokola“. Po smrti br. Kavalira, poverena je redakcija lista br. Ant. Bendi. Brat Benda je profesor telesnoga obra-

zovanja u II. praškoj gimnaziji i jedan je od najspremnijih stručnjaka telesnoga obrazovanja u školama. On je i stručnjak kurzeva, koje priredjuje Ministarstvo Prosvete za učitelje gimnastike u osnovnim i gradjanskim školama. U društvu Jugoslovenskih Sokola veoma je omiljen i njima pokazuje veliku pažnju. Bratu Bendi iskrena čestitka sa Slavenskoga Juga, koga on veoma voli.

Brat Bohumil Havel — 50-to godišnjak. Ovih dana navršio je br. Bohumil Havel 50 godina. Spada u red najboljih stručnjaka Č. Sokolstva. Član je prednjačkoga zbora Č. O. S. i načelnik najveće praške župe, koju vodi u društvu sa nama milim bratom Stepankom. Želji brata i sedoga apostola Sokolstva brata Karla Vanička, pridružuje se i Jugoslovensko Sokolstvo i kliče: „Bud dlougo zdrav, bud štasten!“ brate i prijatelju naš.

Rumunjski profesor gimnastike u Pragu. U Prag će stići rumunjski profesor gimnastike Dimitria Jonescu, koga šalje rumunjska vlada kao stručnjaka da prouči sokolsku organizaciju, sistem i život Sokolstva.

Društveni sokolski listovi. Do kolikoga je razvitka došla sokolska štampa u Č. O. S. neka služi za dokaz, da su dva društva i to — Nusle i St. Strašnice — počela izdavati vlastiti mesečni list za članstvo. Prvi se zove „Tužme se!“ (Jazčajmo se!) drugi „Vlastni silou“ (Vlastitom snagom).

Zdravstveni odbor Č. O. S. Zdravstveni odbor Č. O. S. posećuje zdravstvene debatne večeri sa ovom sadržinom: prof. Dr. Veigner: Fiziologija telesne vežbe; prof. Dr. Rožek: Dietetika telesne vežbe; prof. Dr. Tobiašek: Ortopedija telovežbe; Dr. Masak: Organizam Sokolstva i njegovi zdravstveni odbori; Aug. Očenašek: Novi pravci u telovežbi, športu i igrama. — Večeri se drže: utorkom, četvrtkom i subotom, i trajati će 4–5 nedelja. Primjećujem, da u Č. S. S. svako društvo, župa i Savez ima posebni zdravstveni odsek, koji se bavi društvenom higijenom i teoretskim predavanjima, koja se održavaju za članstvo. — I ovaj primer severne braće neka nam bude za ugled, ali ne da se divimo tome radu, već da i mi to radimo, jer zdravstveno stanje našega naroda pruža strašnu sliku narodne budućnosti. Prema izveštaju načelnika ministar. zdravlja brata Štampara, kod nas je 2,000.000 veneričnih bolesti a 5,000.000 sušičavih. To su brojke o kojima Sokolstvo mora da misli pre preče i ruče

Priznanje Č. S. S. istaknutim sokolskim radnicima. U organizaciji Č. O. S. postoji sokolska plaketa koja se daje zaslužnim sokolskim radnicima. U najnovije doba rešila je Č. O. S. da naročitom diplomom odlikuje one sokolske radnike, koji najmanje 25 godina rade u Sokolstvu na stručnom, literarnom i organizatorskom radu.

Gimnastički međunarodni Savez i Sokolstvo. U Luxemburgu držao je 29. januara tehnički odbor G. M. S. šednicu na kojoj je prisustvovao i brat Vaniček — jer se rešavalo o natjecanjima prilikom olimpijskih igara u Parizu 1924. kao i o nekim podrobnostima prilikom međunarodnoga natecanja u Ljubljani.

Dušan M. Bogunović.

SOKOLSTVO

JUGOSLOVENSKI SOKOLSKI SAVEZ

Vsem sokolskim društvom v znanje! Vaje („vežbe“) in večeri sokolskih društev so veselične takse oproščeni, ako se z njimi vred ne prirejajo tudi plesne veselice, (tarif. post. 99 a pripomba 4 začasnega zakona o taksah in pristojbinah — Uradni list št. 100/1921.). Pod to odločbo spadajo javni nastopi, telovadne tekme, pozdravni večeri, oficijelni banketi i sl. čeprav so združeni s koncertom in petjem.

Ako so pa take prireditve združene s plesno veselico, se plačuje taksa po 20% od vrednosti vstopnic, (točka 4 čl. 47 taksnega in pristojbinskega pravilnika — Uradni list št. 104/1921.).

Na vstopnice za umetniško — diletantska gledališča se pobira taksa 10% od vrednosti vstopnic.

Taka gledališča morajo imeti potrjeno umetniškega oddelka ministarstva za prosveto odnosno prosvetnega poverjeništvu (pokrajinske uprave, oddelka za uk in bogočastje v Ljubljani, Zagrebu in Sarajevu), da so resnično umetniška. Kdor ne predloži tega potrdila, plača takso po 20%.

Zgoraj naved. tar. post. 99 a točka 1 in točka 1 in 2 zgoraj navedenega člena 47 pravilnika.

Taksa po 20% se plačuje tudi vselej, kadar se z dramatičnimi predstavami obenem prirejajo plesne veselice (točka 2 tar. post. 99 a in točka 4 čl. 47. pravilnika).

Ker velja 10%-na taksa samo za umetniško-diletantska gledališča in umetniško-diletantske predstave kot take, sme davčni urad zaračunati 10%-no takso le tedaj, če ima sokolsko ali drugo društvo kolikor toliko urejen stalen oder.

Izključitve. Iz Sokolskega društva v Krškem je izključen Franc Faleto v iz Leskovca, iz Sokolskega društva v Mostaru Simo Delić in Vlaho Krešič, iz Sokolskega društva v Janjini Vladimir Dežulović in iz Sokolskega društva v Tivat-Lastvi Radoslav Grünbaum.

Omenjene izključitve je odobrilo župno in Savezno starešinstvo.

Starešinstvo Jugoslovenskega Sokolskega Saveza je imelo po zadnji odborovi seji dne 10. XII. 1921. 10 sej, v katerih so bile rešene vse tekoče zadeve žup in društev. Dne 16. XII. 1921. se je vršila v Pragi seja Č. O. S. in J. S. S., katere so se udeležili zastopniki našega Sokolstva. Rešile so se mnoge zadeve, ki se tičejo I. jugoslovenskega vsesokolskega zleta ter se so tudi tozadevni sklepi izvršili. Vsi sklepi se objavljalo v Sletskem Vestniku, katerega naloga je, da točno informira vse članstvo o tekočih zadevah zleta. V Beogradu se je ustanovili rusko sokolsko društvo, ki je prijavilo svojo odeležbu na zletu. V smislu sklepu seje v Pragi se društvo pozove, da pristopi beogradski župi. V zadevi zleta se sklene, da se pošlje vabila na zlet razven Čehom tudi Poljakom in lužičkim Srbom. Kot zletni

znak se sprejme dolinarjev osnutek ter se pozove domače in češke tvrdke, da stavijo oferte. Zletni lipak se da terkati v Zagrebu, ravnotako nekatere vrste razglednic. One članke, ki so že 60 let v sokolskih društvih, se povabi da se dajo slikati ter se založi njihove razglednice. Prejeti so bili vsi predlogi glede ureditve zletne pisarne, ki je že začela poslovati. Sklene se pozvati ponovno vsa društva, da pošljejo prijave za zlet, ker se to nujno potrebuje za priznave. Nekatera društva vzlic vsem urojenčam ne uvidijo, kako velikega pomena je točnost. — V zadevi pravil se da vsem župam navodila, da se nova pravila, ki so bila sprejata na skupščini v Osijeku, obvezna za vsa društva. Nastavi se savezni potovalni učitelj, katerega naloga je, da podučije društva in župe. Ustanovi se ženski odsek v zletnem odboru, katerega naloga je voditi vse zletne priprave za setre. Načelnica je sestra Franketova. — Naročnim Glasniku se zviša z ozirom na zvišane stroške v tiskarnah na 15 dinarjev letno. Administrator se pooblasti, da iztirju brezpogojno vso zaostalo naročnino in da pozove vsa društva, da opozore tozadevno vse brate in sestre na red. Ustanovilo se je sokolsko društvo v Podgorici — Crna gora. Ministarstvo prosvete se opozori na žalostne razmere v Bosni in Hercegovini ter v drugih pokrajinah naše države, kjer ni na večini šol prav nič skrbjeno za telesno vzgojo šolske mladine. Sklene se ustanoviti v smislu sklepu skupščine v Osijeku kataster vsega članstvu ter se izda tozadevne tiskovine za vsa društva in župe. ki dobe zajedno tudi vsa potrebna navodila. Vsa društva, katerim so se poslale pristopnice za Jvg. Sokolske Matice se ponovno pozovejo, da vznejo pristopnice. Kralja Aleksandru I. se izrečejo povodom njegove zaročitve čestitke. Sokolsko društvo Zagreb Wilsonov trg javlja svoj iztop iz Saveza zdaljšo spomenico. Ker so ostala vse dosedanja posredovanja brez uspeha, se vzame istop z obžalovanjem na znanje ter se izda na Sokolstvo tozadevna spomenica. Ker so se pojavili v Bjelovaru isti spori v Sokolstvu ter se je zaneslo v društvo politika, se izključi iz društva vse one, ki ne priznajo jedinstvo jugoslovenskega Sokolstva. Istotako se bo postopalo vskeh nadaljnih podobnih slučajih. Razven tega je bilo rešenih obil zadev, ki se tiečjo zleta. Vršile so se tudi dve seji zletnega odbora, na katerih se so sklenile razne zadeve glede zleta, ki so objavljene v Sletskem Vestniku.

SOKOLSKA ŽUPA ZAGREBAČKA

Iz sokolskog društva II. u Zagrebu. Uslijed teških prilika koje su zavladaile u bivšem „Sokolu“ na Wilsonovom trgu došlo je do istupa jednog dijela članstva iz tog društva. Sa članstvom istupio je i prednjački podmladak. Svi ovi osnovali su novo društvo, koje se prozvalo Sokol II. u Zagrebu. Novo se društvo prijavilo Župi i Savezu, pa je od njih i priznato. Društvo postoji u velikoj gombaoni realne gimnazije u Zagrebu (Trg 29. listopada) te vježba tri puta tjedno: ponedjeljkom, srijedom i petkom, kada se ujedno primaju i novi članovi, kojih se dnevno prijavljuje sve više. Do konstituirajuće glavne skupštine izabran je privremeni odbor, koji se sastoji: Starješina: brat Milan Marjanović; podstarješina: Franjo Gec; tajnik Ante Paveuč mladi; blagajnik Božidar Barešić; vodja

Branko Palčić. Društo se marljivo sprema za ljubljanski slet, a svoj prvi javni istup priredit će pred Uskrs.

ŠUMADISKA SOKOLSKA ŽUPA U KRAGUJEVCU.

Sokolsko društvo u Kraljevu, čiji je načelnik, spremni brat Vladimir Novak, davalo je u mesecu avgustu jedan javan čas u korist podignuća spomenika Kralja Petra, za koji je poslalo u Beograd 900 dinara. Sem toga davalo je javan čas u Trsteniku, Užici, Čačku, Matarugama i u Vrnjcima sa sledećim programom: 1. Hofmanove vežbe oslobodjenja i ujedinjenja. 2. Ženske slov. vežbe „Po jezeru“. 3. Češke ženske vežbe sa zastavicama. 4. Vežbe na razboju i vratilu. 5. Skok u visinu. Sve vežbe su izvedene na neobično zadovoljstvo gledalaca i na znatni materijalni dobitak. Naročito uzorno odeljenje (6) na razboju i vratilu, od kojeg 2 su bila vojnika Kraljevačkog haubičkog puka i jedan učenik — odlikovali su se. Kod skoka u visinu postignuta je lepa visina 170—160—155 cm. — Državnog zajma upisalo je Kraljevačko Sokol. Društvo 3000 dinara. Za tamburaški sokolski zbor nabavilo je tambure za 1600 din. Za gimnastiku nabavilo je američko vratilo, razboj, užeta za penjanje, knjige i t. d. Kad se uzme u obzir da je društvo i svoje članove za slet u Osijeku pomoglo sa više nego 1800 dinara, mora se Sokolskom Društvu u Kraljevu priznati, da je u 1921. god. učinilo veliki moralni i materijalni napredak! Samo tako napred! Zdravo!
Ant. Brazdil.

СОКОЛСКА ЖУПА БАЊА ЛУКА.

Соколско друштво у Костајници одржало је дне 5. фебруара соколску академију. Старешина брат др. Г. Тадић у поздравном говору истакао је јасно соколску идеологију и позвао све присутне да подупиру Соколство, снагу и част народну. Иза одличног концертног дела, у којем су суделовали искључиво чланови певачког одсека Соколског Друштва, вежбао је мушки нараштај вежбе са штаповима, а женски нараштај вежбе са луковима. Иза тога изводили су соколи „просте вежбе“, које ће се вежбати за југословенски свесоколски слет у Љубљани. Напоследку извођене су вежбе на ручама. „Просте вежбе и вежбе на ручама“ изведене су са изванредном прецизношћу на особито задовољство свих гледалаца. Хвала за живи соколски рад иде брата начелника Антона Лисјака. Уза све то што је Костајница мало место и уза све то што у Костајници постоји и сепаратистички „Хрватски Сокол“, Соколско Друштво ради неуморно и осваја сваким даном на терену. Соколски барјак вије се у триумфу. Успјеси овог Соколског Друштва показале се и на југословенском свесоколском слету у Љубљани. Академија је донела ванредан успех материјални и морални. Друштво наручује себи гласовир. Нека је част сваком вредном и пожртвовном соколском раднику.

SOKOLSKA ŽUPA SPLIT

Sokolsko društvo u Solinu. Održasmo redovnu glavnu god. skupštinu 8. 1. u sokolani. Interes je bio medju braćom veliki tako da je i odaziv bio najveći

do sada nakon 1918 godine. Izvješće brata star. Crgića, koji je izvjestio o radu i blagajničkom stanju, bilo je primljeno bez debate. Moglo se vidjeti, koliko se u kratko vrijeme pošlo naprijed. Poslednjih šest mjeseci vježbalo se dosta marljivo sa strane muškog članstva i podmlatka. Pristupilo se podizanju većeg ženskog i muškog dječjeg odjela. Unajmljene su nove prostorije, koje su znatnim materijalnim žrtvama iz staje pretvorene u vježbaonicu. Učestvovala su okr. župskom sletu u Sinju, a u mjestu vodilo se inicijativu u svim narodnim i patriotskim zgodama. Osim komemoracije Nj. Vel. Kralju Petru I. Oslobođiocu, dočeka novinara za posjete na našim ruševinama — osobito pak među njima braće sokola, — priredismo 12. XI. uspjelu akademiju za Jug. Maticu i utjeramo kruna 1700, dok je brat tajnik Marušić sabirnim arkom među braćom skupio više nešto od 3200 kruna, da smo glavnoj podružnici u Splitu predali nešto preko kruna 4900 čisto. Na samoj akademiji govorio je brat dr. Petrašić o nepravdi u Rappallu, a vježbalo je muško članstvo i muški podmladak, koji je taj dan i prvi put nastupio pobravši najveći uspjeh. — Na koncu godine 1921. posjedovalo je društvo osim čistih u blagajni kruna 10.250, 20 vježbačkih garnitura za muško članstvo, 30 glazbila sokol. glazbe, gradilište za dom i izgradjene temelje. Osim toga mnoštvo sokol. slika, razglednica, zastava, emblema i t. d. Poslije odmora od 5 časaka izabrana je za god. 1922. sljedeća uprava: starešinom br. Ante Grgić; zamjenik br. Frano Katić; načelnik br. Jakov Mikelić ponovno i jednoglasno; odbornici braća Marušić Niko, Parać Marko, Katić Srećko, Djude Silve, Grubić Ante, Grubić Miho, Podrug Kaja i Grubišić Špiro većinom glašova. — U najljepšem skladu starešina brat A. Grgić je zahvalio na ponovnom povjerenju i pozvao braću na ustrajan sokolski rad zaključujući skupštinu.

Соколско друштво у Книну почело је након застоја, који је услјед талијанске [окупације] потрајао двије године дуље, него код осталих братских друштава, да развија поново свој рад на пољу соколске мисли и дјеловања. Послије разних неприлика, распуста и конфискација имовине друштва, те послје смрти већине најактивнијих чланова, као н. пр. мученика Онисима Поповића и осталих, друштво је ипак успело, да се опет окупи, те број његових чланова прекорачио је већ прву стотину. Након двомјесечног вјезбања у неодговарајућим просторијама, одлучило се друштво на подизање властитог „Соколског Дома“, код којег грађења чланство активно судјелује. Недавно основао се и женски одио, у који се већ пријавило 25 чланица. — У овогодишњој скупштини од 15. јануара т. год. били су изабрати у управу браћа: др. Тоде Новаковић — старјешином, Томислав Славих — подстарјешином, Нико Шковрљ — тајником, Душан Шибих — благајником, Вељко Покрајац — начелником; остале функције дијеле браћа: Миле Будимир, (којему је уједно повјерена брига за реорганизацију друштвене глазбе), Ђуро Покрајац, Карел Новак, Анте Шкарица, Сава Војводић, Јово Маринчић, Урош Покрајац, Нико Гамбераци и Фране Гргуревић. Ревизори су именовани: бр. Јово Берић и бр. Илија Илић. — Имена изабрате браће обећавају, да ће друштво у кратком року узмоћи све почетне потешкоће, те се придружити свим најнапреднијим друштвима сплитске жупе.

Соколско друштво Трогир опет се је вратило на своју висину. Пригодом букнућа свјетског рата друштво је било од власти распуштено, а након слома опет се је окупило, али услед помањкања једног вјештог брата предњака и zgodних просторија тек је животарило. Срећа нанесе у наш град на монопол брата Божу Греговића, бившег вођу српске жупе на Приморју и он ступи одмах у друштво, а уз то војска отиде из Трогира, те остадоше слободне zgodне просторије са лијепим вртом. Сада започме рад, браћа се натјечу редом ко ће више да ради; започне рад који је донио први иступ на 4. рујна; други на годишњем оснотку друштва 30. рујна, те трећи на 13. студена, а осим тога је друштво судјеловало и окружном жупском слету на 12. рујна у Сињу. Овому раду сваки пријатељ Соколства се диви и искрено весели, док је заслуга у првом реду брата Боже Греговића, који и ако оптерећен својим службеним радом није жалио и не жали труда, да Сокол што више напредује, а остала браћа показују, да су свијесна својих соколских дужности. Ако се иде овако даље — а мислимо да ће тако бити познајући вољу браће, трогирски ће Сокол кроз кратко вријеме бити опет међу првима.

БАЧКА СОКОЛСКА ЖУПА

Соколско друштво у Новом Саду одржало је 26. дец. 1921. г. своју редовну главну годишњу скупштину уз присуствовање многобројног чланства. После поздрава старешине брата д-ра. Игњата Павласа, који је укратко оцртао сврху Соколства и рад у друштву у год. 1921., прочитао је тајник брат Бошко Мештеровић свој опширан извештај. Сетио се је у првом реду великих покојника год. 1921. Главна скупштина устајући и кличући „Слава Му“ одаје на првом месту почаст највећем Соколу свих времена, неумрлом ослободитељу и осветнику Косова, најславнијем владару наше историје Петру I. Великом. Иза тога сетио се је покојног старешине Југословенског Соколског Савеза брата дра. Оражена као и покојног великог соколског радника и члана друштвене управе брата Бранка Ролера. Одмах после тога поздравља нашег новог владоца, достојног сина свог великог Оца, Краља Александра, на што скупштина одушевљено прихваћа тај поздрав кличући без престанка „Живио Краљ Александар“. У свом опширном извештају тајник наводи, како је осечки слет најбољим доказом, да је идеја нашег уједињеног Соколства и поред знатних својих непријатеља остала победником, да је Соколство са осечким слетом изашло појачано и да је оно данас здраво и јако као никада досад. За доказ те моћи Соколство се већ у велико припрема, да у августу одржи свој први велики југословенски соколски слет уз знатно учествовање не само браће Чеха него и заступника целог културног света, пошто ће се у исто време одржати и натечања светског гимнастичког савеза. Даље се осврће на прилике у друштву, са којима није нимало задовољан. Зар није жалосно, када у Новом Саду као центру Војводине и центру наше старије културе нема више од 172 соколска члана. Толики број чланова има једно

мање друштво у Словенији. Осим Љубљанског слета биће у години 1922. и слет наше Жупе у Суботици, те позивље браћу и сестре, да се својски заузму, да се у нашем друштву нађе на окупу много већи број свесних патриота. Извештај тајника узет је са одобравањем на знање. Начелник брат Паја Даљев подноси извештај предњачког збора. Цео рад у години 1921. оцртан је статистички, а свакако је најважнији део тај, да је ово соколско друштво на осечком слету постигло врло велике успехе. Тако је код натецања оделења у простим вежбама оделење нашег соколског друштва одиело у Осеку II. победу са 93.57%. Истом је згодом и оделење чланица добило велику диплому са 85%. У Осеку је друштво учествовало са 60 чланова, од којих је било 22 вежбача и 21 вежбачица. Исто је тако ово друштво и на жупском натецању, које се одржало 12. јуна, постигло лепе резултате а нарочито нека браћа, која су се код натецања у лакој атлетици особито истичала. Осим тога суделовало је друштво на јавним вежбама у Сенти и Петровцима, а учињена су и 2 излета на Стражилово и Вилину водицу. Дне 28. нов. 1921. отпочео је под водством начелника жупе брата Милана Теодоровића друштвени предњачки течај, на коме учествују 5 чланова и 7 чланица. Жупски предњачки течај одржаће се почетком фебруара 1922. Извештај начелника примљен је једногласно на знање. Благајник брат Коста Капамаџија подноси свој извештај, из кога видимо, да је друштво у години 1921. примило К 92.341.04, а издало у свему К 87.438.07. Поред знатног инвентара, који је вредан најмање К 100.000.— друштво је још дужно само К 5.118.— Брат Миша Илић, у име ревизионог одбора подноси извештај, на што скупштина једногласно подељује разрешницу како управном одбору тако исто и ревизионом одбору. На предлог брата Бошка Мештеровића скупштина акламацијом бира за старешину брата Живорада Богдановића, за заменика старешине брата Мирослава Томића, за начелника Пају Даљева, за начелницу сестру Зору Туџић, за чланове управног одбора браћу Галића, Миту Дотлића, д-ра. Игњата Павласа, Милана Теодоровића, д-ра. Владу Белајчића, Ацу Сланкаменца, Мару Грујићеву, Саву Кузмановића, Живка Бајазета; за заменике: Алексу Попова, Катицу Дреновац и Бошка Мештеровића; за надзорни одбор: Сава Обркнежевић, Коста Капамаџија и Ђура Јовановић; за суд части: д-ра. Јована Лауровића, Душана Спалатина, д-ра. Рудолфа Сомера, д-ра. Тому Јовановића и капетана Николу Милетића. Уједно скупштина овлашћује нови одбор, да може изабрати културно-просветно оделење друштва. Предлог брата Капамаџије, да се повиси чланарина није усвојен. Тиме је главна скупштина била завршена у нади, да ће ово друштво у новој години много веће успехе моћи постићи. Здраво!

— SOKOLSKA ŽUPA OSIJEK

Sokolsko društvo u Valpovu održalo je 22. januara o. g. svoju II. redovitu glavnu skupštinu. Prisutnost polovice svih članova pokazala je zanimanje njihovo za naš rad. Iz izvještaja činovnika razabire se da je dru-

štvo u 1921. god. priredilo: 1 veliku javnu vezbu 19. juna, uz sudelovanje braće i sestara iz Donjeg Miholjca, 1 akademiju 28. marta, 5 izleta sa javnom vežbom u okolišna sela, 2 posijela sa predavanjem (zajedno sa Hrv. čitaonicom), 2 pozorišne predstave. — Na Cvetnicu 20. marta priredilo je društvo prosvednu skupštinu protiv talijanske aneksije naših primorskih strana. Na II. pokrajinskom sletu u Osijeku bilo je prisutno 60 članova, svi vežbači i 40 naraštaja i podmlatka. Društvo je postavilo jedan odio članova za natecanje, koji je postigao 83% bodova, a od pojedinaca dobivaju dvojica veliku diplomu sa 85%, trojica sa 75% i jedan sa 55% — nakon samo jednogodišnjeg rada i opstanka društva. Društvo ima novoosnovanu fanfaru od 8 članova (vodja br. Antoša Veltin). Na Sokolski je Glasnik bila pretplaćena trećina (!) članova. Osim toga su pretplaćivani: Vestnik T. O., Sokolić, Sletski vjesnik, a od čeških: Věstnik Sokolský sa priložima Cvičitel i Cvičitelka. Ako se pomisli na velike poteškoće glede upotrebe Sokolane (školska soba, u kojoj se može vežbati samo četvrtkom i nedjeljom!) morala se uložiti silna volja i trud, da se je mogao razviti toliki rad u društvu. Nakon izvještaja činovnika primljena su u cijelosti nova savezna pravila za društva, te se prešlo na izbor novog odbora, koji je jednoglasno usklikom izabran: Starešina Ante M. Majstorović; zamenik starešine: Adam Šokčević; načelnik: Fran Šarčević; tajnik: Ferdo Desaty; blagajnik: Pero Hettich; zapisničar: Davorin Marčeta, zatim J. Rozinger, K. Lahovsky, V. Kopf, Stj. Leković; zamenici: A. Herzog, A. Veltin i I. Abrumić. Usprkos nekog tajnog šuškanja i puntanja prije glavne skupštine (odjeci istupa Wilsonovaca), ista je u potpunom redu protekla, znak je, da su neozbiljni elementi morali kapitulirati pred dokumentiranom voljom i ljubavi za sokolski rad.

Skupština Sokolskog društva u Osijeku. U nedjelju dne 12. II o. god. održana je redovna glavna skupština ovog našeg jakog sokolskog društva. Skupštinu je otvorio br. starješina dr. Iso Cepelić koji je nakon obavljenih formalnosti pozdravio braću i sestre jednim oduševljenim sokolskim pozdravom u kojem se dotakao cjelokupnog sokolskog rada i života ne samo u Osijeku nego i u čitavom Sokolstvu. Kao Soko požalio je da je moralo doći do istupa zagrebačkog sokolskog društva (Wilsonov trg), ali je ovaj istup i osudio kao što je i osudio osnivanje posebnog hrvatskog sokolstva. Naročito istakao je da se sokolsko društvo u Zagrebu bilo podvrglo sokolskom sudu, a kada je ova osuda pala onda je to društvo istupilo iz Saveza. Zatim je tajnik br. dr. Tomo Beljan čitao svoj izvještaj u kojem se ponajprije sjetio pokojnih: starješine Saveza br. dr. Ivana Oražena i članova: Đure Turkalja te srednjoškolskog ravnatelja Tomislava Bosutića. Prelazeći na priredbu pokrajinskog sokolskog sleta u Osijeku veli, da je društvo vršilo časno svoju zadaću, pa makar da je trošak bio velik. Moralni uspjeh sletu da je bio ogroman, naročito obzirom na širenje sokolske ideje u Baranji. Društvo broji 606 članova, od toga 57 utemeljitelja i 103 članice. Načelnik br. dr. Pavao Mergenthaler prikazuje zorno stanje osječkog Sokola u minuloj godini. Sokol je najveći uspjeh postigao priredbom dviju sokolskih akademija. Slet je donio dobar uspjeh s tehničke strane ali se opazilo, da je disciplina popustila. Osjeća se nedostatak iskusnih

prednjaka. Đaci koji dolaze na gimnastiku u Sokol, oslobođeni su školske gimnastike. Treba privući omladinu iz anacionalnih nogometnih klubova u Sokol. Br. dr. Z. Neuman referirao je o radu kulturno-prosvjetne sekcije. Prosvjetna sekcija zaostaje u mnogočemu za tjelovježbom. Ima za to mnogo opravdanih razloga. Ta je sekcija razvila najveću djelatnost za vrijeme sleta. Osim toga održala je 1 posijelo, 5 predavanja i 1 posijelo sa igrankom. O stanju blagajne izvijestio je društveni blagajnik br. Josip Škrinjarić. Primio je iznose 91.769 kruna. Od toga: utemeljitelji 2.220 kruna, redoviti članovi 5.452 kruna. Izdaci 80.575,84 kruna. Čista imovina društva iznosi 120.064,32 kruna. Na to se je prešlo k izboru novog odbora: Dr. Iso Cepelić, starješina; dr. Stojan Muačević, podstarješina; dr. Pavao Mergenthaler, načelnik; članovi odbora: dr. Branko Muačević, dr. Tomislav Beljan, dr. Draga Cernjak, Slava Kramarić, Dragan Švalm, Ottokar Neuman, Jan Frynta, Đuro Pavičić, Vlado Mrljak, Mato Petrović, Josip Škrinjarić, art. pukovnik Tošo Živković, Dragan Muk, dr. Nikola Čepinac; zamj. odbornika: Lavoslav Rohregger, dr. Stjepan Heffer, Krešimir Matasić, Franjo Fieischer, Milan Trumić; revizori: Vlado Muačević, Franjo Jahl; sud časti: Jovan Dimitrijević predsjednik, Vlado Demut, dr. Franjo Papratović, I. Krsto Dončević, dr. Slavko Diklić; zastupnici za glavnu skupštinu župe: br. dr. Cepelić, dr. Beljan, dr. Mergenthaler, dr. Čepinac, dr. Stojan Muačević i Vlado Mrljak. Na kraju je pročitani pismeni odgovor srpskog sokola u Doljnjem gradu, u kojem su izloženi uslovi, pod kojima je srpski soko voljan da se ujedini. Tamo se veli, da srpski sokol smatra Sokolstvo nacionalnom i državnom ustanovom, a Jugoslavenstvo kao sredstvo za odnarođavanje. Oni u Jugoslavenstvu vide partizanstvo stanovite političke partije i t. d. te traže da se društvo obveže da će tražiti promenu naziva Saveza u Sokolski Savez Srba, Hrvata i Slovenaca, da se poštuju narodni emblemi i t. d. Taj odgovor stigao je davno prije lanjskog sleta, a pitanje o ujedinenju stoji još i danas neriješeno, pošto naše društvo nije vlasno rješavati predmete ovakove naravi koje ne spadaju u njegovu kompetenciju. Skupština je završena pjevanjem sokolske himne.

SOKOLSKA ŽUPA CELJE

Sokolsko društvo Trbovlje je imelo dne 22. prosinca 1921. svoj X. redni občni zbor. Po običajnom pozdravnom govoru br. staroste Jos. Letnika je sledilo poročilo tajnika br. G. Kostajnskega, ki je med drugim izvajal da je bilo društveno delovanje v preteklem letu zelo povoljno, stanje članstva se je dvignilo za 42 članov. Pričelo se je s telovadbo obrtnega naraščaja kot gojenk, tako, da je sedaj zastopana telovadba vseh vrst članstva kot naraščaja. Posebno na vzgojo naraščaja se je polagala največja pozornost ter so se izključno za njega uvedle posebne ure za predavanja. Največ zaslug si je pri tem pridobil br. Albin Drnovšek, ki je skupno z brati vaditelji vodil vsa ta predavanja. Na društvo je došlo izredno veliko prošenje za podpore drugim društvom ali ker je odbor že na prvi svoji seji napravil principijelni sklep, da se ne bode nobenemu

društvu nakazala nobena podpora in sicer iz razlogov, da gredo vsi ti zneski za lastni dom katerega proračun znaša nekako od 3—5 milijonov kron, ni moglo društvo nobeni teh prošelj ugoditi. Bratska društva, ki sama zidajo, bodo gotovo znala razumevati ta sklep. Društvo si je mnogo prizadevalo priti do možnosti z začetkom gradnje lastnega doma že v prihodnjem letu, ali končni rezultati so pokazali, da še ni misliti na pričetek. Pač pa se je po br. Franc Dežmanu darovano zemljišče po pridnosti lastnih bratov, posebno med njimi telovadcev, preuredilo za nastope, kjer se je potem vršil dne 17. julija 1921. okrožni zlet naraščaja in dne 7. avgusta 1921. javna telovadba. Težke izgube so zadele društvo, ko je kruta smrt pograbila iz njegove srede nekaj najboljših bratov in sester kot: sestro Ano Dimnik-ovo „Slovensko mamico“ dne 30. prosinca 1921., br. Stankota Žagar-ja dne 16. II. 1921., društvenega ustanovnika br. Ivan Krammer-ja in br. Stankota Škarabot-a. Razven teh se je društvo udeležilo pogrebov bratov: Luke Svetca v Litiji, Saveznega staroste dr. Ivan Oražen-a v Ljubljani, ter br. Ivana Taufer-ja v Zagorju. Žal, da se pogreba svojega prvega praporščaka brata Franje Pertot-a ni moglo udeležiti. Iz načelnikovega poročila je bilo razvidno, da je bila telovadba povoljna, le obisk je bil v nekaterih mesecih slabejši kot lani. Ker okrožje ni popolnoma funkcijoniralo kot bi moralo je bilo društvo navezano bolj samo na-se, kar mu je delalo v mnogih slučajih dokaj težkoč. Vkljub temu je priredilo svojo običajno „Telovadno akademijo“ ter „Okrožni zlet naraščaja“ in svojo lastno „Javno telovadbo“ katere prireditve so dokaj povoljno izpadle. Izven tega je upeljalo pešizlete za naraščaj katere je vodil večinoma br. Kostajnshek, ter se udeležilo prireditev in izletov drugih društev kot: Medija-Izlake, Vič pri Ljubljani, Osijek, Zagorje, Šoštanj in Loka pri Zagorju. Za dramatični odsek je poročal br. Leopold Odlazek o prireditvah iger: „Rodoljub iz Amerike“, „Tončkove sanje na Miklavžev večer“, „Pri puščavniku“ ter o drugih sodelovanjih za časa društvenih prireditev. Prosvetno-kulturni odsek pod vodstvom br. Rudolfa Reich-a je priredil nad 20 predavanj, med temi žalno zborovanje po pokojnem kralju Petru I. Osvoboditelju, ter ob enem vodil knjigovodski tečaj. Predavali so med drugimi prof. Ilesič iz Zagreba o Stros Mayerju, inžener g. Ferdo Lubša iz Ptuja o Siam-u, br. Albin Drnovšek o Sokolstvu, zgodovini sokolstva itd. Celotni tečaj knjigovodstva je vodil br. Leo Drnovšek. O Stavbenem odseku je poročal br. Kos, njegov neumorni tajnik, da si je prizadeval na vsak način omogočiti pričetek gradnje lastnega Doma že prihodnje leto, a da so prišli v proračun tako ogromni stroški, da se bode moralo vsekakor še preložiti za eno leto naprej. Razposlalo se je nad 300 dopisov in prošelj med lastne občane kot v tujino ali uspeh ni bil isti kot ga je društvo pričakovalo. V materijalu se je nabralo nekako do vrednosti 200.000 Kron, dočim znaša kapital samo 83.000 Kron. Brata stavbenika J. Ferenc in Rudolf Ročak sta izdelala krasne načrte, ali na uresničenje istih s tem kapitalom nikakor ni mogoče računati. Pač se je zemljišče preuredilo za nastope, a več napraviti ni bilo letos mogoče. Bratu Kos-u, ki je sam povsod neumorno deloval se je izrekla zaslužena zahvala celega društva. Kot novi upravni odbor je bil voljen: starostom: Letnik Jože, podstarosta: Feštajn Franjo; načelnik: Kužnik Dom.; tajnik: Kostajnshek Gust.; blagajnik: Moll Jože ml.; gospodar: Dolinar Ivan; matrikar: Perme Franc; tajnikovim in blagajnikovim namestnikom br. Jesih Adolf, in bratje Sušnik Miroslav, Levec Joško, Izlakar Albin, Les Drag, Batič Ivan in sestre Čarga Tončka in Plavšak Marta. Odposlanca za J. S. S. br. Kostajnshek Gustav in Plavšak Robert. Odposlanca za C. S. Ž. br. Letnik Jože, Feštajn Franjo, Sušnik Miroslav. Pregledovalca računov: br. Ferenc Jurij in Cukjati Franjo. Razsodišče: br. Gorjup Juro, Goropevšek Jože, Grčar Matija in sestra Čarga Tončka ter Plavšak Marta. Praporščak br. Kos Mirko in namestnik Izlakar Albin. Članarina se je

določila za člane 1 din., za telovadce in telovadke po 50 para. Kot načelniki odsekov so bili izvoljeni: stavbenemu odseku: brat Letnik Jože; prosvetno kulturnemu: brat Reich Rudolf; dramatičnemu: sestra Čarga Tončka ter sestra Tratnik Jožica. V zaključnem govoru je opozarjal brat starosta na prepotrebnosti sokolski dom in pa na I. jugoslovanski zlet v Ljubljani 1922. ter končal z besedami tajnika:

Sokolski Dom, — Ljubljanski zlet,
Nas zoveta na delo spet!

БЕЛЕШКЕ

Соколско друштво у Бјеловару. Поводом насталог спора пригодно главне скупштине нашега друштва од 2. јануара о. г. примили смо од Југославенског Соколског Савеза у Љубљани ријешење број 189/С, којим нам Старјешинство Савеза јавља да је у својој сједници од 1. фебруара о. г. у том предмету створило слиједећи закључак:

„1) Старјешинство Савеза не признаје легалност главне скупштине, што ју је одржала већина чланова након одласка предњачкога збора и друге браће, јер је одржавана проти правилима Савеза. Та је скупштина неваљана, као што су такођер неваљани и сви њени закључци.

2) Обзиром на несоколско понашање и ради несоколскога наступа проти Савезу закључило је Старјешинство, да се сви они, који се нису подвргли закључцима Савезне скупштине у Осиеку, који не припознају Савез као врховну инстанцију, те који су на тој неправилној скупштини даље судјеловали искључују из целокупног Југословенског Соколства.

3) Као једину легалну скупштину Соколског друштва у Бјеловару сматра Старјешинство Савеза ону скупштину, која се је довршила у малој Соколани број 2, те као једино правилно представништво Соколског друштва у Бјеловару признаје Савезно Старјешинство одбор, који је у тој скупштини изабран са братом Јанком Јанковићем као старјешином односно братом Др. Миланом Омчикусом као замј. старјешине, на челу. Једино ови су овлаштени преузети управу и водство Соколског друштва у Бјеловару, те Старјешинство Савеза налаже тој управи, да то смјеста учини.

Dobili smo pismo ovog sadržaja. Brate uredniče! Stojimo pred Sletom u Ljubljani! Dobivamo u Slet. Vjesniku i u Tehn. Vjesniku mnoge članke, upute i vježbe na čitanje, pisane slovenštinom. Ja lično nisam protiv toga, jer sam Jugosloven i jer potpuno vladam slovenštinom. Ali koliko će biti braće i sestara iz srpsko-hrvatskih krajeva, koji će te upute potpuno razumjeti? Nije li to šteta? Eto, zato se obraćam na Tebe, br. uredniče, da bi poveo inicijativu, da se štampa jedan slov.-srpsko-hrvatski rječnik, ili barem jedan Sokolski rječnik za sokolske izraze tehničke, ideološke, administrativne, pomoću kojega bi bilo čitanje slovenštine svoj braći veoma olakšano. Priznajem, da je taj predlog za Slet zakasnio, ali i posle Sleta će nam to uvek trebati.

Ispravak

Sokolski Glasnik broj 2. od ove god., strana 47. pod rubrikom „Jugoslovanski Sok. Savez“, odštampano je pogrešno „Favaj“ mjesto „Favaj“.

IZ UPRAVE

— Jugoslov. Sokol. Savez naložio je svojim zaključkom ovoj upravi, da se svi dugovi za Sokolski Glasnik za prošlu godinu imadu najenergičnije utjerati, te dužnicima, koji se ponovnoj molbi i opomeni ne odazovu, odmah list obustaviti a imena takovih dužnika Savezu prijaviti.

U izvršenju toga zaključka poslali smo svima dužnicima posljednje opomene (namire) pa ih molimo, da nam sav dug odmah pošalju kako bi se izbjeglo skrajnim koracima, koji će se u protivnom slučaju morati poduzeti.

Molimo sva bratska društva i pojedine pretplatnike, da se sa uplatnim listom ček. ureda, kojega su primili sa prvim brojem Sokol. Glasnika, posluže i ovogodišnju pretplatu po mogućnosti što prije pošalju. Pretplata na Glasnik za ovu godinu iznaša Din. 15 (K 60).

Добровољни прилози. Брат др. С. Живковић, Нова Градишка, К 40; др. Богдан Стопар, Загреб, К 10; сестра Божена Котизова, Раља, К 10; брат М. Шрибер, Севинца, К 20; М. Јовановић, Винковци, К 60; др. Иван Јенко, Љубљана, К 20; Влад. Галзиња, Љубљана, К 20; сестра Елиза Скалар, Љубљана, К 12; брат Бошко Мештеровић, Нови Сад, К 40; Јово Секуловић, Ерцеговци, К 60; Војимир Трс, Имотски, К 20; брат Даворин Томић, Св. Ленарт, К 20; брат Павле Даљев, Нови Сад, шаље добровољни прилог од К 400, које је сакупио приликом веридбе са сестром Маром Грујићевом, заменицом начелнице Сокола у Новом Саду. Било сретно! Свима прилагачима братска хвала и здраво!

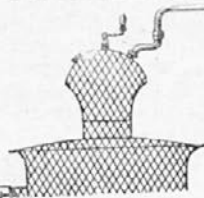
Т. Јањанин.

KNJIŽEVNI OGLAS

Гимнастичке игре за школе и друштва са 25 слика, приредио је брат Ant. Brazdil, Београд. Цена 7 динара. Препоручује се. Ur.

ВЛАСТИТИ ПРОИЗВОД КОТЛОВА

Бропекућих модерних казана за печење ракије у ниском облику и свакој величини, с килерима (хладницима), израђујем за велике творничке пецаре и сваке мање намјештам и презимам као и све у моју струку спадајуће послове, котлове за штедњаке, прање рукола, прворазредне солидне израде, отпремам уз најевтиније цене. Купујем све висти старих котлова.

МИЛОШ ЗАГОРАЦ, казанџија - котлар. Загреб, Илица број 170.

MAJKE!

Tražite
samo

DJEČJE BRAŠNO

Salubra

najbolja hrana za dojenčadi

Vanredno jačajuće sredstvo
za rekonvalescente i slabe
ljudе svake dobi.

DOBIVA SE SVAGDJE.

Kemička tvornica živežnih preparata

„SALUBRA“ D. D.

ZAGREB - NOVA GRADIŠKA

Narudžbe prima glavno zastupstvo za
Jugoslaviju:
HRV. DION. PROMETNO DRUŠTVO VIROVITICA.

BRAĆA BAŤA

ZAGREB, MAROVSKA ULICA 30.

nudi

sokolske cipele

male neto K 110.—, veće neto K 120.—

NAROČITA TRGOVINA

SOKOLSKIH POTREBŠTINA.

BRANKO PALČIĆ

Dobavljač Jugoslavenskog Sokolskog Saveza

Gundulićeva ulica 23 ZAGREB Brzojavi Palčić, Zagreb

IZRADJUJEM I DOBAVLJAM SVE SOKOLSKE POTREBŠTINE POTREBNE ZA JAVNI I IZLETNI NASTUP. UPOZORAVAM BRATSKA DRUŠTVA NA NOVA ODIJELA ZA ČLANICE, PODMLADAK, MUŠKI I ŽENSKI, NARAJŠTAJ MUŠKI I ŽENSKI, SVE PREMA PROPISU JUGOSLOV. SOK. SAVEZA.

„NADA“ „NADA“

tvornica dvopeka d. d. Zagreb,
proizvadža kekse, biskvit, oblate, čajno i desertno
pecivo.

Telefon broj - 6

Telefon broj 1 —